

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ЗГІДНО З УГОДОЮ ПРО ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Стаття присвячена розглядові питання про зобов'язання України згідно з Угодою про партнерство і співробітництво з ЄС щодо реформування законодавства України. Адаптація законодавства охоплює 17 галузей. Наближення законодавства вимагає розв'язання проблеми щодо вибору пріоритетних галузей, механізму реалізації оновлених законів та інших питань.

Угода про партнерство та співробітництво підписана 16.06.1994 Президентом України, Президентом Європейської Комісії та представниками 15 держав — членів ЄС. Угоду ратифіковано Верховною Радою України 10.11.1994 року. В зв'язку з тим, що ратифікація Угоди парламентами країн ЄС повинна зайняти деякий час, Україна та ЄС підписали 1.06.1995 р. Тимчасову угоду, яка набула чинності 1.02.1996 р., що містить всі положення УПС, які стосуються доступу товарів на ринок, конкуренції та розв'язання спорів. З Тимчасової угоди було вилучено розділи про політичний діалог, економічне співробітництво та інвестиції, які потребують ратифікації парламентами. Сама угода набула чинності 1.03.1998 р.

Положення Угоди про партнерство і співробітництво практично ідентичні так званим європейським угодам, укладеним з країнами Центральної та Східної Європи, які бажали наблизитися до ЄС та підготуватися до членства в ньому. Основна відмінність між двома угодами полягає у перспективах інтеграції ринку. У той час, коли європейські угоди безпосередньо передбачають створення зони вільної торгівлі з ЄС, УПС обумовлює лише перспективи дальших переговорів про створення подібної зони з урахуванням проведення економічних реформ Україною.

Проведення робіт по наближенню законодавства до нормативів ЄС пов'язано з вирішенням таких питань:

- про строки проведення цих заходів, обсяг нормативного масиву, який підлягає гармонізації, створення організаційного механізму проведення відповідних робіт; визначення пріоритетів;

- створення механізму реалізації оновленого законодавства, уточнення компетенції існую-

чих органів управління, служб контролю, сертифікації та ін., їх технічне та кадрове забезпечення;

- урахування в повному обсязі досвіду країн — членів ЄС у сфері гармонізації законодавства, а також країн Центральної та Східної Європи. Зобов'язаннями загального характеру для України згідно УПС є:

- поважання демократичних принципів та прав людини, принципів ринкової економіки (ст. 2); втілення в Конституції 1996 р.

- встановлення регулярного політичного діалогу між Сторонами (ст. 6).

- забезпечення громадянам України та ЄС, які на законних підставах працюють відповідно в ЄС та Україні, статусу, що не допускає би дискримінації у визначенні умов праці, оплати або звільнення (ст. 24);

- уникнення введення більших обмежень щодо створення та діяльності компаній Сторін на їхніх територіях, ніж ті, що склалися на день, що передує дню підписання Угоди (ст. 36);

- здійснення заходів транскордонного надання послуг (ст. 37);

- усунення обмежень на конкуренцію між підприємствами (ст. 49, п. 2.1).

- відповідне зобов'язання ЄС по забезпеченню України технічною допомогою з метою втілення в життя заходів щодо поступового зближення законодавства (ст. 51);

- концентрація економічного співробітництва в ряді конкретних галузей з визначенням пріоритетних напрямків співпраці у кожній галузі (ст. 52—84);

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає у зближенні із сучасною європейською системою права, що забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціаль-

ної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави у рамках ЄС. Україна вживає заходів щодо реалізації положень статей 51 та 56 УПС стосовно зближення технічного регулювання, стандартів, норм і правил між Україною та ЄС. Зокрема, низку питань з гармонізації законодавства у цій сфері включено до Програми діяльності Кабінету Міністрів України. Прийнято постанову КМ України “Про заходи щодо поетапного впровадження в Україні директив ЄС, санітарних, екологічних, ветеринарних, фітосанітарних норм та міжнародних європейських стандартів”, якою передбачена розробка 25 законодавчих актів впродовж 1997—1998 рр. На виконання Програми діяльності КМ України на 1997 р., плану першочергових заходів Міжвідомчої комісії з питань приєднання до ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та вступу до СОТ (Світова організація торгівлі) на 1997 р., 6—7 травня 1997 р. у Женеві було проведено чергове четверте засідання Робочої комісії з розгляду заявки України про вступ до СОТ.

Відповідно до статті 51 УПС Україна та ЄС визнають, що важливою умовою для зміцнення економічних зв'язків між Україною та Співтовариством є зближення існуючого законодавства України та ЄС. Угодою визначаються 17 галузей, у яких передусім має бути досягнута максимальна адекватність законів: митне законодавство, законодавство про компанії, банківську справу, бухгалтерський облік та податки, інтелектуальну власність, охорону праці, фінансові послуги, конкуренцію, державні закупівлі, охорону здоров'я та життя людей, рослин і тварин, навколишнє середовище, захист прав споживачів, непряме оподаткування, про технічні правила і стандарти, про ядерну енергію, транспорт.

Зобов'язання цієї статті є “м'якими”. Угодою не встановлено строки робіт щодо гармонізації законодавства, а також конкретний обсяг законодавчого масиву, що вимагає приведення у відповідність до законодавства ЄС. Водночас УПС містить і низку прямих зобов'язань. Так, згідно зі статтею 50 УПС Україна повинна забезпечити рівень захисту інтелектуальної власності аналогічний рівневі, існуючому в Співтоваристві, включаючи ефективні засоби реалізації цих прав, до кінця 5 року після набуття Угодою чинності (Конвенція про інтелектуальну власність, УПС).

Положення про необхідність наближення законодавства, застосування Україною стандартів ЄС мають місце і в низці інших статей УПС: про співробітництво у галузі стандартизації, оцінці відповідності (ст. 56, пар. 1, 2), екології (ст. 63, пар. 3), сільського господарства (уніфікація відповідно до стандартів ЄС санітарних, фітосанітарних та інших вимог до продуктів харчування) (ст. 60), митної діяльності (ст. 76, пар. 1, 2) та в інших сферах. Крім того, реалізація норм УПС про недискримінацію сторін при торговельних операціях, грошових розрахунках, інвестуванні вимагає постійної оцінки рівня правового регулювання в Україні та порівняння його з відповідним регулюванням у ЄС. УПС передбачає надання Україні технічної допомоги для підтримки робіт зі зближення законодавства, включаючи надання інформації про законодавство ЄС, організацію семінарів, обмін експертами, переклади нормативних актів ЄС та ін.

У 1995 р. Комісія ЄС підготувала “Білу книгу про підготовку асоційованих країн Центральної та Східної Європи до вступу у внутрішній ринок Європейського Союзу”, що призначалася для країн, з якими підписано або передбачається підписати договір про асоціацію. В книзі подаються рекомендації про послідовність наближення законодавства, наведено перелік нормативних актів ЄС, які доцільно врахувати в першу чергу, описано необхідні передумови для проведення робіт щодо гармонізації, форми технічної допомоги ЄС. Додаток до Білої книги містить детальний опис 800 нормативних актів Співтовариства, пов'язаних з діяльністю внутрішнього ринку. Додаток поділено на 23 розділи, кожний з яких відповідає певній галузі законодавства: фінансові послуги, конкуренція, митне регулювання, інтелектуальна власність тощо. В свою чергу в кожному розділі подається опис законодавства ЄС, визначаються організаційні умови та механізми, необхідні для реалізації відповідних актів, подається анований перелік актів ЄС, вказується послідовність їх розгляду. Зазначається, що найважливішим у процесі гармонізації є не наближення юридичних текстів, а наявність та формування відповідних адміністративних структур та юридичних механізмів, необхідних для реалізації оновленого законодавства; належний професійний рівень і технічне оснащення працівників органів управління, лабораторій, інспекцій тощо.

Perehinets M. M.

**LEGAL REGULATION IN ACCORDANCE
AGREEMENT PARTNERSHIP AND COOPERATION
(PCA) COVENANT BETWEEN UKRAINE AND EU**

The article is devoted to approximation of Ukrainian legislation according to the Agreement of Partnership and Cooperation (PCA) between Ukraine and EU and to the main problems that should be solved in the sphere of realization of new laws.